

МЕЛІТОПОЛЬСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ БОГДАНА ХМЕЛЬНИЦЬКОГО

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ І ЗАРУБІЖНОЇ ЛІТЕРАТУРИ

Назва освітнього компоненту <i>Обов'язковий /вибірковий</i>	Методика навчання української літератури з курсовою роботою <i>обов'язковий</i>
Ступінь освіти Бакалавр / магістр / докторфілософії	Бакалавр
Освітня програма	Середня освіта. Українська мова і література
Рік викладання/ Семестр/ Курс (рік навчання)	2021–2022 / 7 семестр / IV курс
Викладач	Єгорова Юлія Миколаївна
Профайл викладача	https://filolog.mdpu.org.ua/?page_id=20258
Контактний тел.	(0619) 097 949 17 74
E-mail:	Yulia-egorova@ukr.net
Сторінка освітнього компоненту на сайті центруосвітніх дистанційних технологій МДПУ імені Богдана Хмельницького	https://dfn.mdpu.org.ua/course/view.php?id=1381
Консультації	Очні консультації: щовівторка, згідно графіку роботи кафедри української і зарубіжної літератури Онлайн-консультації: через систему ЦОДТ МДПУ ім. Б. Хмельницького.

1. АНОТАЦІЯ

Навчальний обов'язковий освітній компонент «Методика навчання української літератури з курсовою роботою» з циклу нормативних компонентів освітньої програми здобувачів вищої освіти Середня освіта. Українська мова і література є логічним продовженням курсу педагогіки й передбачає здійснення професійної діяльності та проведення наукового дослідження, підготовку фахівців, які здатні компетентно вирішувати складні завдання інноваційного та дослідницького характеру в галузі літературної освіти або у процесі навчання, що передбачає проведення наукових досліджень, формування у здобувачів вищої освіти необхідних умінь та навичок викладання української літератури у ЗСО на основі здобутих знань.

Навчальний обов'язковий освітній компонент «Методика навчання української літератури з курсовою роботою» висвітлює ключові питання методології та методики навчання української літератури у ЗСО, відображає новітні технології освітнього процесу, орієнтує здобувачів вищої освіти на набуття практичних навичок у сфері роботи вчителя-словесника. Освітній обов'язковий компонент будується на інтегративній основі (інтеграція з курсами психології, педагогіки, історії педагогіки, дидактики, історії літературознавства, історії літератури, теорії літератури). В ході реалізації завдань освітнього обов'язкового компонента опановуються різноманітні методи і технології проведення уроку.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Метою викладання обов'язкового освітнього компонента «Методика навчання української літератури з курсовою роботою» є формування знань, умінь та навичок здобувачів вищої освіти з викладання української літератури у закладах середньої освіти; ознайомлення з нормативними документами МОН України щодо вивчення літератури в основній школі, здійснення аналізу шкільних програм з літератури, організація творчої лабораторії вчителя літератури, використання ефективних методів навчання, інноваційних технологій в навчальному процесі, дослідження загальнокультурного та творчого розвитку особистості учня.

Основними **завданнями** навчального освітнього компонента «Методика навчання української літератури з курсовою роботою» є:

- володіти методологічними і теоретичними основами філологічних наук, методик навчання літератури, базовими знаннями з української літератури, теорії та історії української літератури, методик викладання української літератури;
- озброїти майбутнього вчителя літератури знаннями методологічних і теоретичних основ методики навчання літератури, концептуальних основ, структури й змісту засобів навчання (підручників, навчальних посібників тощо),
- уміти використовувати науковий апарат для засвоєння теоретичних основ української літератури, методики викладання української літератури;
- орієнтуватись в основних тенденціях, що визначають сучасний стан літературної освіти в закладах середньої освіти, проєктувати педагогічну діяльність;
- уміти застосовувати знання в педагогічній діяльності; оволодівати новими освітніми технологіями, виробляти персональні технології у викладанні літератури як мистецтва слова; формувати основи професійної компетентності майбутнього вчителя літератури;
- розвивати вміння набувати досвіду створення нових технологій уроків, авторських програм;
- керувати пізнавальною діяльністю учнів, знаходити найбільш ефективні способи впливу на школярів, урахувати їх вікові і психологічні особливості, створювати і згуртовувати колектив з метою вирішення освітніх завдань;

- уміти виконувати власне дослідження (проект), узагальнювати й оприлюднювати результати діяльності з розроблення актуальної проблеми (у фахових виданнях, виступах тощо); застосовувати елементи теоретичного й експериментального дослідження в професійній діяльності.
- сформувати у здобувачів вищої освіти уміння проєктувати та застосовувати отримані знання у процесі наукового дослідження – написання курсової, бакалаврської роботи.

3. ПЕРЕЛІК КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ, ЯКІ НАБУВАЮТЬСЯ ПІД ЧАС ОПАНУВАННЯ ОСВІТНІМ КОМПОНЕНТОМ

Інтегральна компетентність

ІК Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у галузі філологічної освіти, що передбачає застосування певних теорій та методів мовознавчої та літературознавчої, а також педагогічної наук і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності

ЗК 3 Знання та розуміння предметної області та розуміння професії.

ЗК 8 Здатність обирати творчий підхід до процесу навчання і подальшої професійної діяльності, використовувати елементи наукової діяльності в педагогічній праці

Спеціальні (фахові) компетентності

ФК 1 Здатність володіти методологічними і теоретичними основами філологічних наук, методик навчання української мови і літератури, базовими знаннями з української мови, теорії та історії української літератури, методик викладання української мови та літератури

ФК 2 Здатність використовувати науковий апарат для засвоєння теоретичних основ української мови та літератури, методик викладання української мови та літератури

ФК 13 Здатність орієнтуватись в основних тенденціях, що визначають сучасний стан літературної і мовної освіти в загальноосвітніх середніх навчальних закладах, проєктувати педагогічну діяльність

ФК 14 Здатність керувати пізнавальною діяльністю учнів, знаходити найбільш ефективні способи впливу на школярів, урахувати їх вікові і психологічні особливості, створювати і згуртовувати колектив з метою вирішення освітніх завдань.

ФК 16 Здатність оперативно й доцільно включатись у мовленнєву взаємодію, передбачати результати педагогічного мовлення.

4. РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ

Програмні результати навчання (ПРН)

ПРН 1. Знає сучасні філологічні й дидактичні засади навчання української мови і літератури.

ПРН 7. Знає державний стандарт загальної середньої освіти, навчальні програми з української мови та літератури, світової літератури для ЗНЗ та практичні шляхи їхньої реалізації в різних видах урочної та позаурочної діяльності.

ПРН 8. Має творчо-критичне мислення, творчо використовує різні теорії й досвід (український, закордонний) у процесі вирішення соціальних і професійних завдань.

ПРН 12. Уміє організувати навчальний процес у ЗНЗ (співпрацю в команді), реалізувати професійно-практичні засади навчання української мови та літератури, світової літератури, керувати пізнавальною діяльністю учнів.

ПРН 13. Уміє працювати з теоретичними та науково-методичними джерелами (зокрема цифровими), знаходити, обробляти, систематизувати й застосовувати в освітній діяльності сучасну наукову інформацію, бібліографію, комп'ютерні технології.

ПРН 14. Володіє комунікативною мовленнєвою компетентністю з української мови (лінгвістичний, соціокультурний, прагматичний компоненти відповідно до загальноєвропейських рекомендацій із мовної освіти), здатний вдосконалювати та підвищувати власний компетентнісний рівень.

ПРН 18. Використовує гуманістичний потенціал української і світової літератури для формування духовного світу юного покоління громадян України.

ПРН 20. Володіє методами й методиками діагностування навчальних досягнень учнів з української мови та літератури. світової літератури; уміє здійснювати педагогічний супровід самовизначення учнів, підготовки до майбутньої професії.

ПРН 21. Здатний до рефлексії, має навички оцінювання непередбачуваних проблем у професійній діяльності й обдуманого вибору шляхів їх вирішення.

ПРН 22. Уміє вдосконалювати набуту під час навчання кваліфікацію.

ПРН 27. Організовує співпрацю учнів (вихованців), ефективно працює в команді (педагогічному колективі освітнього закладу, інших професійних об'єднаннях).

ПРН 32. Здатний організувати, аналізувати, критично оцінювати, нести відповідальність за результати власної професійної діяльності.

5. ОБСЯГ ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА

Вид заняття	лекції	практичні заняття	самостійна робота	курсова робота
Кількість годин (денна форма)	16	28	46	30
Кількість годин (заочна форма)	8	6	76	30

6. ПОЛІТИКА

Система вимог та правил поведінки здобувачів вищої освіти на заняттях, методичні рекомендації щодо виконання різних видів робіт. При цьому обов'язково описується:

- присутність на заняттях та активність здобувачів вищої освіти під час занять;
- недопустимість пропусків та запізнь на заняття;
- неприпустимість користування мобільним телефоном, планшетом чи іншими мобільними пристроями під час заняття без дозволу викладача;
- курс передбачає роботу в колективі, на заняттях дотримуватись правил роботи у групі, шанобливо ставитись до поглядів один

- одного;
- середовище в аудиторії є дружнім, творчим, відкритим до конструктивної критики;
 - дотримання здобувачами вищої освіти політики доброчесності під час виконання самостійної або індивідуальної роботи; при використанні інтернет ресурсів та інших джерел інформації здобувач повинен вказати джерело, використане під час виконання завдання;
 - у разі наявності плагіату в будь-яких видах робіт здобувача вищої освіти, він отримує незадовільну оцінку і повинен повторно виконати завдання, які передбачені у силабусі;
 - вчасно виконувати завдання семінарів та питань самостійної роботи.

7. СТРУКТУРА ОBOB'ЯЗKOBOTO OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТА

7.1. СТРУКТУРА OCBITHЬOTO KOМПОНЕНТА (ЗАГАЛЬНА)

Кількість годин	Тема	Форма діяльності (заняття, кількість годин)	Література Інформаційні ресурси	Завдання	Вага оцінки	Термін виконання
БЛОК 1. Розвиток літературної освіти в Україні						
2	Тема 1. Методика викладання літератури як наука (предмет, зміст, структура, специфіка курсу).	Лекційне заняття (2 год.)	Література: 1–7 9, 12–15; 17, 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	Переглянути презентацію лекції, анотувати прочитану додаткову літературу		
10	Тема 2. Чинні шкільні програми з української літератури в ЗСО Тема 3. Зміст навчального предмета «українська література і	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	Література: 1–7 9, 12–15; 17, 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16 Література: 1–7 9, 12–15; 17,	Проаналізувати основні принципи укладання чинних програм української літератури для 5–9 кл. Скласти календарне	5	упродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)

	етапи літературної освіти в школах України. Тема 4 Інклюзивна освіта: сутність, поняття, термінологія.	Самостійна робота (4 год.)	19; 35, 36 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	планування для 5 класу (на перший семестр).		
6	Тема 5 Планування уроків з літератури всередніх класах Тема 6. Формування методики вивчення української літератури як науки	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 9, 12–15; 17, 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	Опрацювати шкільну програму з української літератури. 5–9 кл. Виконати презентацію на тему: Концепція літературної освіти в школах України	5	упродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
4	Тема 7. Учитель української літератури і професійні вимоги до нього. Забезпечення рівного доступу доякісної освіти дітей з особливими потребами.	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–5; 6, 7, 10, 11, 16, 25; 39 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	Відповіді на питання, тестові завдання		упродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)

6	<p>Тема 8. Огляд літературних статей (ж. «Дивослово»)</p> <p>Тема 9. Аналітичний огляд шкільних підручників, хрестоматій</p>	<p>Семінарське заняття (2 год.)</p> <p>Самостійна робота (4 год.)</p>	<p>Література: 1–7 9, 12–15; 17, 19; 24</p> <p>Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16</p>	<p>Відповіді на питання, тестові завдання. Реклама підручника</p>	5	впродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
---	--	---	---	---	---	---

БЛОК 2. ТЕХНОЛОГІЯ НАВЧАННЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ В ЗАКЛАДАХ СЕРЕДНЬОЇ ОСВІТИ

4	<p>Тема 1. Методи і прийоми навчання на уроках української літератури.</p>	<p>Лекційне заняття проблемний виклад (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)</p>	<p>Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19</p> <p>Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16</p>	<p>Підготувати ся до моделювання ділової гри з вивчення казок у 5 класі, використовуючи запропоновану літературу,</p>	5 5	упродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	<p>Тема 2 Особистісно-орієнтовані методи і підходи навчання під час роботи інклюзивним класом.</p>	<p>Семінарське заняття (2 год.)</p>	<p>1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 35, 36</p> <p>Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16</p>	<p>Дати характеристику інтерактивним методам навчання.</p>		упродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)

6	Тема 3. Огляд журнальної періодики	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота(4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16		5	упродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 4. Проблемний підхід до вивчення літератури	Лекційне заняття (2 год.)	Література: 1–7; 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19; 21; 22 Інформаційні ресурси: 1, 2, 4, 11	презентація		
8	Тема 5. Урок української літератури у парадигмі учителя- словесника Тема 6. Дидактично-методичні вимоги до уроку літератури та авторські методики вчителів м. Мелітополя.	Лекція-візуалізація (2 год.) Семінарське заняття(2 год.) Самостійна робота (4 год)	Література:1–7 1; 2; №; 4; 5; 6; 9, 12–15; 32; 33; 34, 36; 40; 41 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16 Література:1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	анотувати прочитану додаткову літературу; скласти план-конспект уроку за однією з тем, які вивчаються у 7 і 8 класах.		впродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
6	Тема 7. Структура уроку української літератури	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література:1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	ознайомитися із схемою аналізу уроку літератури, підготуватися до аналізу	5	упродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)

				запропонованого уроку		ний контроль)
6	Тема 8. Проблемний підхід до вивчення літератури рідного краю в ЗСО	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 16; 17; 18; 19; 21; 22, Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16		5	упродовж сьомого навчального семестру (перший періодичний контроль)
2	Тема 9. Вивчення біографії письменника	Лекційне заняття проблемний виклад (2 год.)		Демонстрація презентації, перегляд фрагментів відео, використання електронного підручника		упродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)
2	Тема 10. Вивчення життєпису письменника в школі.	Семінарське заняття (2 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 8; 9, 10; 12–15; 17; 18; 37; 38	Розробити фрагмент уроку вивчення життєпису письменника у 7 класі	5	упродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)
БЛОК 3. ОСНОВНІ ЕТАПИ РОБОТИ НАД ХУДОЖНІМ ТВОРОМ						
	Тема 1. Етапи роботи над літературно-художнім твором	Лекційне заняття (2 год.) Семінарське заняття (2 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 8; 9, 10; 12–15; 17; 18; 37; 38 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	Анотувати прочитану додаткову літературу	5	упродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)

4	Тема 2. Позакласне читання художнього твору	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	Відповіді на питання, тестові завдання	упродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 3. Підсумкові заняття як завершальний етап вивчення твору чи творчості письменника	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16,	Розробити підсумкове заняття, використувуючи елементи гри у 5 класі	упродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)

БЛОК 4. ВИВЧЕННЯ ТВОРІВ РІЗНИХ ЖАНРІВ

2	Тема 1. Методологія і методика аналізу художнього твору Шляхи аналізу літературно-художнього твору	Семінарське заняття (2 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	розробити систему запитань та завдань для організації аналізу твору, підготувати приклади фрагментів уроків з різними видами компаративного аналізу	5	упродовж сьомого навчального семестру (другий періодичний контроль)
---	--	------------------------------	---	---	---	---

4	Тема 2. Вивчення епічних творів у школі	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1, 2, 4, 11	Підготувати фрагмент уроку аналізу епічного твору, використувуючи цілісний шлях		упродовжсьогомоного навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 3. Вивчення ліричних творів	Семінарське заняття (2 год.) Самостійна робота (2 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	Вивчити вірші напам'ять (на вибір студента) за шкільною програмою для 5–9 кл.	5	
4	Тема 4. Вивчення драматичних творів	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	Переглянути театральну виставу І.Карпенка-Карого (на вибір студента), написати рецензію на неї		

4	Тема 5. Методичні форми і прийоми роботи над образом-персонажем	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1, 2, 4, 11	Відповіді на питання, тестові завдання	упродовжського навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 6. Методичні проблеми вивчення стилю письменника	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 29 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	Відповіді на питання, тестові завдання	упродовжського навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 7. Формування учнів теоретико-літературних понять	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	анотувати прочитану додаткову літературу,	упродовжського навчального семестру (другий періодичний контроль)

6	Тема 8. Розвиток писемного мовлення учнів	Самостійна робота (6 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	анотувати прочитану додаткову літературу, скласти теми творів до одного із творів української літератури, які вивчаються у школі (не мешає п'яти)	упродовжського навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 9. Огляд журнальної періодики	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16		упродовжського навчального семестру (другий періодичний контроль)
4	Тема 10. Позакласна й позашкільна робота з літератури	Самостійна робота (4 год.)	Література: 1–7 1; 2; 5; 9, 12–15; 17; 18; 19 Інформаційні ресурси: 1–3; 6–9; 14; 16	Анотувати прочитану додаткову літературу, ознайомитися з програмами факультативних курсів, проаналізувати, підготувати сценарій позакласного	упродовжського навчального семестру (другий періодичний контроль)

				заходу з української літератури		
--	--	--	--	---------------------------------	--	--

БЛОК 5. КУРСОВА РОБОТА

1	ТЕМИ КУРСОВИХ РОБІТ	ЛІТЕРАТУРА	ЗАВДАННЯ	ВАГА ОЦІНКИ	ТЕРМІН ВИКОНАННЯ
	<p>1. Проблемні завдання на уроках української літератури як засіб розвитку пізнавальної самостійності старшокласників.</p> <p>2. Проблемно-тематичний шлях аналізу епічного твору (на матеріалі вивчення творчості М. Гримич</p> <p>3. Літературні ігри як засіб розвивального навчання на уроках української літератури.</p> <p>4. Моделювання естетичних реакцій на уроках літератури в 5-8 класах.</p> <p>5. Вивчення епічних творів у старших класах.</p> <p>6. Вивчення драматичних творів у старших класах.</p> <p>7. Вивчення літературно-критичних статей у загальноосвітній школі.</p> <p>8. Вивчення ліричних творів у загальноосвітній школі.</p> <p>9. Технологія проведення уроків ЛРК у загальноосвітній школі.</p> <p>10. Міжпредметні зв'язки на уроках літератури.</p>	<p>Як писати курсову роботу з літератури : навчальний посібник / уклад.: Г. Атрошенко, Н. Акулова. Вид. 2-е, випр. і доп. Мелітополь : ФОП Однорог Т.В., 2019. 96 с.</p> <p>Інші джерела за вибором здобувачів</p>	<p>Підготуватися до захисту курсової роботи</p>	<p>100</p>	<p>До початку семестрового контролю</p>

<p>11. Специфіка вивчення усної народної творчості в 5–8 класах.</p> <p>12. Система самостійної роботи учнів на уроках літератури в 5–9 класах.</p> <p>13. Роль словесних методів на уроках української літератури.</p> <p>14. Сучасні комп'ютерні технології на уроках української літератури.</p> <p>15. Інтерактивні методи навчання як засіб розвитку творчих здібностей учнів на уроках літератури в 8 класі.</p> <p>16. Шляхи оптимальної організації сучасного уроку української літератури в основній школі.</p> <p>17. Роль наочності на уроках української літератури.</p> <p>18. Шляхи інтегральної організації сучасного уроку української літератури в основній школі.</p>			
---	--	--	--

7.2. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ЛЕКЦІЙНИЙ БЛОК)

Тема лекції	Зміст лекції
<p>Методика вивчення української літератури як наука</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Педагогічна освіта на зламі XIX – початку XX ст. Внесок у розвиток методики викладання літератури педагогів Х. Алчевської, Т. Лубенця, С. Русової, Т. Ващенко та ін. 2. Розвиток методичної думки в умовах радянського періоду створення української школи. 3. Роль педагогічної спадщини А. С. Макаренка і В. О. Сухомлинського для подальшого розвитку методики викладання літератури. 4. Методика викладання літератури як наука (предмет, зміст, структура, специфіка курсу).

<p>Зміст навчального предмета «українська література» і етапи літературної освіти в школах України.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Шкільна програма як документ про зміст навчального предмета «українська література». Інваріантність програм. 2. Принципи побудови і структура програм з літератури. 3. Календарний план учителя-словесника. Творчий підхід до викладання літератури. 4. Навчально-методичний комплекс (підручники, хрестоматії, посібники, інформативні збірники, журнальна та газетна періодика, тексти літературно-художніх творів). 5. Інклюзивна освіта: сутність, поняття, термінологія.
<p>Методи і прийоми навчання на уроках української літератури. Особистісно-орієнтовані методи і підходи навчання з урахуванням індивідуальних особливостей дітей з особливими потребами.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про методи навчання на уроках літератури. 2. Класифікація методів навчання на уроках літератури. 3. Лекція, бесіда, самостійна робота як навчальні методи на уроці літератури. 4. Метод та прийом. Взаємозв'язок методів у процесі вивчення художнього твору. 5. Дидактичні вимоги до вибору методів навчання для реалізації освітньо-виховних завдань уроку української літератури
<p>Типологія уроків української літератури</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Урок та основні вимоги до нього. 2. Проблема типології уроків літератури. 3. Шляхи підвищення ефективності уроку літератури. 4. Особливості уроків позакласного читання. 5. Підготовка і планування уроків літератури.
<p>Вивчення біографії письменника в ЗСО.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання вивчення біографії письменника у школі. 2. Принципи вивчення біографії письменника. 3. Джерела вивчення біографії. 4. Форми, методи і прийоми вивчення біографії письменника у середніх класах.

<p>Етапи роботи над літературно-художнім твором</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи роботи над літературно-художнім твором. 2. Підготовка учнів до сприймання твору: а) значення вступних занять; 3. б) види, форми проведення вступних занять. 4. в) особливості вступних занять у середніх та старших класах. 5. Ознайомлення з літературно-художнім текстом. Читання твору і його види. 6. Аналіз художнього твору. 7. Підсумкові заняття та методичні рекомендації до них.
<p>Методологія і методика аналізу художнього твору</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи аналізу. 2. Методологічні засади та закони аналізу твору. 3. Підходи до вивчення твору. 4. Прийоми аналізу. 5. Шляхи аналізу літературно-художнього твору а) цілісний шлях аналізу. б) пообразний шлях аналізу твору. в) проблемно-тематичний шлях аналізу твору. г) композиційний шлях аналізу художнього тексту. д) комплексний шлях аналізу.
<p>Вивчення епічних творів у школі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Особливості вивчення епічних творів. 2. Види роботи і час вивчення епічних творів. 3. Аналіз епічних творів: <ol style="list-style-type: none"> а) послідовних / цілісний; б) пообразний; в) проблемно-тематичний

7.3. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (СЕМІНАРСЬКІ ЗАНЯТТЯ)

Теми семінарських занять	Зміст семінарських занять
Зміст навчального предмета «українська література» і етапи літературної освіти в школах України	<ol style="list-style-type: none"> 1. Інваріантність шкільної програми. Зарубіжна література. 5–9 класи. 2. Принципи побудови і структура програм з літератури 3. Календарний план учителя-словесника. 4. Навчально-методичний комплекс (підручники, хрестоматії, посібники, інформативні збірники, журнальна та газетна періодика, тексти літературно-художніх творів) 5. Інклюзивна освіта: сутність, поняття, термінологія.
Інклюзивна освіта: сутність, поняття, термінологія.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Нормативно-правова база інклюзивного навчання. 2. Аналітичний огляд літератури з питань інклюзивної освіти. 3. Анотування джерельної бази з питань інклюзивної освіти. 4. Ознаки сегрегативного та інклюзивного навчання. 5. Основні принципи інклюзивної освіти. 6. Роль педагога у впровадженні інклюзивної практики.
Планування та розроблення системи уроків з літератури в 5–9 класах ЗСО	<ol style="list-style-type: none"> 1. Концепція літературної освіти та Державний стандарт літературної освіти в школах України. 2. Шкільні програми. Українська література. 5–9 класи.

Огляд літературних статей ж. «Дивослово»	<ol style="list-style-type: none"> 1. Полеміка навколо питань викладання літератури в школі. 2. Виділити статті, присвячені новим іменам ушкільній програмі. 3. Розглянути статті, присвячені проблемам аналізу художнього твору в школі. 4. Дати рецензію на одну статтю з методики.
Методи та прийоми навчання на уроках української літератури.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про методи навчання на уроках літератури. 2. Класифікація методів навчання на уроках літератури. 3. Інтерактивні методи навчання української літератури. 4. .
Особистісно-орієнтовані методи і підходи навчання з урахуванням індивідуальних особливостей дітей з особливими потребами.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сегрегація, інтеграція, інклюзія - ознаки та відмінності. 2. Ознаки сегрегативного та інклюзивного навчання. 3. Аудіо-візуальні, кінестичні методи навчання
Проблемний підхід до вивчення літератури до вивчення літератури рідного краю в ЗСО	<ol style="list-style-type: none"> 1. Сутність проблемного навчання. Функції проблемного навчання на уроці літератури. 2. Проблемна ситуація на уроках літератури. 3. Проблемність і методи навчання на уроці вивчення літератури рідного краю (Домка Ботушанська, І. Олексенко, О. Гончаренко). 4. Новітні технології краєзнавчої роботи в школі.
Структура уроків літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проблема типології уроків літератури. 2. Шляхи підвищення ефективності уроку літератури. 3. Особливості уроків позакласного читання. 4. Етапи підготовки і планування уроків української літератури.

<p>Дидактично-методичні вимоги до уроку та авторські методики вчителів м. Мелітополя.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. З'ясування основних завдань авторських методик вивчення літератури у ЗСО.. 2. Аналітика особистісно орієнтованого навчання. 3. Інтегральні технології у закладах середньої освіти. 4. Метафоричні асоціативні картки «Будинок» та «Фантастичне дійство» як методи роботи з дітьми з особливими освітніми проблемами
<p>Вивчення життєпису письменника в школі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Завдання вивчення біографії письменника у школі. 2. Принципи вивчення біографії письменника. 3. Джерела вивчення біографії. Форми, методи і прийоми вивчення біографії письменника в основній школі.
<p>Етапи роботи над літературно-художнім твором</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Основні етапи роботи над літературно-художнім твором. 2. Підготовка учнів до сприймання твору: а) значення вступних занять; б) види, форми проведення вступних занять. в) особливості вступних занять у середніх та старших класах. 3. Ознайомлення з літературно-художнім текстом. Читання твору і його види. 4. Аналіз художнього твору. 5. Підсумкові заняття та методичні рекомендації до них.
<p>Види вступних занять до вивчення художнього твору в школі</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Мета, завдання вступних занять на уроках літератури. 2. Форми вступних занять. 3. Методичні рекомендації до проведення вступних занять у середніх класах.

Аналіз літературно-художнього твору в школі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Принципи аналізу. 2. Методологічні засади та закони аналізу твору. 3. Підходи до вивчення твору. 4. Прийоми аналізу. 5. Шляхи аналізу літературно-художнього твору <ol style="list-style-type: none"> а) цілісний шлях аналізу. б) пообразний шлях аналізу твору. в) проблемно-тематичний шлях аналізу твору. г) композиційний шлях аналізу
Методологія аналізу ліричного твору в середній ланці	<ol style="list-style-type: none"> 1. Підготовка учнів до аналізу художнього твору в школі. 2. Основні етапи аналізу художнього твору. 3. Аналіз художнього твору в родовій специфіці. 4. Особливості вивчення лірики в школі. 5. Принципи аналізу ліричних творів. 6. Методи, прийоми вивчення лірики у 5–9 класах.

7.4. СТРУКТУРА ОСВІТНЬОГО КОМПОНЕНТА (ТЕМИ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ОПРАЦЮВАННЯ)

Тема для самостійного опрацювання	Зміст теми
Формування методики вивчення української літератури як науки	<ol style="list-style-type: none"> 1. Психологічні основи методики української літератури 2. Предмет, об'єкт дослідження. 3. Складові методики викладання української літератури. 4. Специфіка методики української літератури.

Учитель словесник і професійні вимоги до нього	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги, яким має відповідати педагог. 2. Об'єктивні умови виявлення творчості вчителя. 3. Професійні якості вчителя. 4. Педагогічні здібності за Н.Кузьміною.
Аналіз шкільних підручників	<ol style="list-style-type: none"> 1. Аналіз підручників для середніх класів. 2. Принципи побудови підручників. 3. Підручники й хрестоматії для старших класів. 4. Аналітичний огляд діючих шкільних підручників, хрестоматій за планом:
Мотиваційне забезпечення уроку літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Умови керування педагогічним процесом. 2. Обов'язкові умови моделювання навчального процесу. 3. Найважливіші потреби, які необхідно розвивати в учнів. 4. Педагогічні впливи на певні потреби.
Позакласне читання художнього твору в школі	<ol style="list-style-type: none"> 1. Види читання. 2. Основні вимоги до читця. 3. Основні види (методи) виразно-художнього читання. 4. Структурні варіанти впровадження виразно-художнього читання на уроках літератури. 5. Сутність позакласного читання як процесу, яким керує школа.
Підсумкові заняття як завершальний етап вивчення твору чи творчості письменника	<ol style="list-style-type: none"> 1. Роль підсумкових занять з літератури. 2. Особливості проведення підсумкових занять у середніх і старших класах. 3. Зміст підсумкових занять у середніх і старших класах. 4. Засоби, які сприяють активізації розумової діяльності учнів і вносять різноманітність у проведення підсумкових занять.
Монографічні теми на уроках літератури в старших класах.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати відповідні розділи з посібників Є. Пасічника "Методика викладання української літератури" (с.25-32); Н. Волошиної "Наукові основи методики літератури" (с.12 – 29). 2. Опрацювати джерела до творчості Т.Шевченка в бібліографічному відділі. 3. Дати методичні рекомендації до монографічного вивчення творчості І. Котляревського в 9 класі.

Вивчення ліричних творів	<ol style="list-style-type: none"> 1. Етапи вивчення художнього твору. 2. Шляхи аналізу художнього твору. 3. Своєрідність мовної структури ліричного тексту. 4. Римо-ритмічна організація ліричного тексту.
Оглядові заняття на уроках літератури.	Опрацювати відповідні розділи з посібників Є. Пасічника “Методика викладання української літератури” (с. 25-32); Н. Волошиної “Наукові основи методики літератури” с. 12–29); А.Ситченка “Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах” (158–160).
Методичні форми і прийоми роботи над образом-персонажем	<p>Запитання й завдання для самоконтролю</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. З’ясувати завдання аналізу образів-персонажів у школі. 3. Визначити зміст освіти про образ-персонаж у початковій ланці старшої школі. 4. Прокоментуйте засоби творення образу-персонажа. 5. З’ясувати аспекти розкриття образу-персонажа в середніх класах.
Особливості вивчення індивідуального стилю письменника в школі.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Визначте домінуючі принципи аналізу стилю письменника. 2. Назвіть основні методи і прийоми вивчення стилю письменника в його традиційному розумінні. 3. Запропонуйте матеріали для стилістичних експериментів. Поясніть сенс проведення кожного такого дослідження. 4. Складіть стилістичні дослідницькі завдання для 8 класу.

<p>Формування в учнів теоретико-літературних понять.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вивчення літературно-критичних статей. Які поняття про художній твір та специфіку художньої літератури формуються в учнів у середніх класах? 2. Які поняття про художній твір та специфіку художньої літератури формуються в учнів у старших класах? 3. Визначіть шляхи процесу формування теоретико- літературних понять. 4. Які етапи включає процес формування теоретико- літературних понять? 5. Продемонструйте різноманітні види роботи у процесі вивчення елементів теорії літератури.
<p>Огляд літературних статейжурналу «Дивослово»</p>	<ol style="list-style-type: none"> 6. Полеміка навколо питань викладання українськоїлітератури в школі. 7. Виділити статті, присвячені новим іменам у шкільній програмі. 8. Розглянути статті, присвячені проблемам аналізу художнього твору в школі. 9. Дати рецензію на одну статтю з методики.
<p>Вивчення епічних творів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Вимоги, які передбачають проведення аналізу епічного твору на належному науковому рівні. 2. Чому і як саме жанрова природа твору впливає на методику його аналізу в школі? 3. Особливості епосу. 4. Принципи аналізу художнього твору.
<p>Специфіка вивчення драматичних творів</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Чому вивчення драматичних творів потребує більшого, ніж аналіз інших родів літератури, синтезу мистецтв? 2. Ознайомтеся з програмою української літератури, яка передбачає певні вміння і навички учнів протягом навчального року (5 –9 класи). 3. Підготуйте аналіз за розвитком комедії І.Карпенка- Карого «Сто тисяч». Складіть конспект уроку.
<p>Факультативні курси з</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Профорієнтаційне значення літературних факультативів.

української літератури.	2. Ефективність методики проведення факультативних занять.
Позакласна й позашкільна робота з літератури	<ol style="list-style-type: none"> 1. Гурткова робота як основна форма реалізації позакласної позашкільної освіти школярів. 2. Типи гуртків. 3. Зміст роботи гуртків. 4. Літературно-художня творчість учнів. 5. Науково-літературознавча робота.
Розвиток писемного зв'язного мовлення	<ol style="list-style-type: none"> 1. Проаналізуйте уважно ту частину програми з української літератури, в якій визначаються види уроків розвитку мовлення. 2. Методика проведення переказів та творчих робіт на уроках української літератури. 3. Критерії оцінювання усних і письмових творчих завдань.
Методична робота вчителя-словесника.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Зміст і форми методичної роботи в школі. 2. Шкільний кабінет літератури. 3. Виробнича (педагогічна) практика студентів-філологів.

8. МЕТОДИ І ФОРМИ КОНТРОЛЮ

Наочні: демонстрація з використанням екранних засобів наочності, використання електронного підручника

Словесні: проблемна лекція, евристична бесіда, навчальна дискусія, оглядова лекція, тематична, лекція, семінар-розгорнута бесіда,

Інтерактивні: тренінгові вправи, кейс-технології, пошуково-дослідницькі проекти, креативні вправи, обґрунтуйте свою позицію, складання кіносценарію, режисерський коментар.

Письмовий модульний контроль, тестування, поточне опитування, бліц-турнір, оцінювання підсумкового (семестрового) контролю. Стандартизовані тести, презентація виконаних завдань до семінарських занять та самостійної роботи, написання рефератів.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ВІДПОВІДНО ДО ВИДІВ КОНТРОЛЮ

Загальна система оцінювання курсу

За семестр з обов'язкового освітнього компонента «Методика навчання української літератури з курсовою роботою» проводяться два періодичні контролю (ПКР), результати яких є складником результатів контрольних точок першої (КТ1) і другої (КТ2). Результати контрольної точки (КТ) є сумою поточного (ПК) і періодичного контролю (ПКР): $КТ = ПК + ПКР$. Максимальна кількість балів за контрольну точку (КТ) складає 50 балів. Максимальна кількість балів за періодичний контроль (ПКР) становить 60 % від максимальної кількості балів за контрольну точку (КТ), тобто 30 балів. А 40 % балів, тобто решта балів контрольної точки, є бали за поточний контроль, а саме 20 балів. Результати поточного контролю обчислюються як середньозважена оцінок ($X_{ср}$) за діяльність здобувача вищої освіти на семінарських заняттях, що входять в число певної контрольної точки. Для трансферу середньозваженої оцінки ($X_{ср}$) в бали, що входять до 40 % балів контрольної точки (КТ), треба скористатися формулою: $ПК = (X_{ср}) * 20 / 5$. Таким чином, якщо за поточний контроль (ПК) видів діяльності здобувача вищої освіти на всіх заняттях $X_{ср} = 4.1$ бали, які були до періодичного контролю (ПКР), то їх перерахування на 20 балів здійснюється так: $ПК = 4.1 * 20 / 5 = 4.1 * 4 = 16.4 // 16$ (балів). За періодичний контроль (ПКР) здобувачем вищої освіти отримано 26 балів. Тоді за контрольну точку (КТ) буде отримано $КТ = ПК + ПКР = 16 + 26 = 42$ (бали).

Здобувач вищої освіти має право на підвищення результату тільки одного періодичного контролю (ПКР) протягом двох тижнів після його складання у випадку отримання незадовільної оцінки.

Підсумковим контролем обов'язкового освітнього компонента є екзамен, на його складання надається 100 балів за виконання тестів (завдань іншого виду). Загальний рейтинг з дисципліни (ЗР) складається з суми балів (Е), отриманих на екзамені, і підсумкової оцінки (ПО, курсової роботи) та ділиться на 3. $ЗР = (ПО + Е + Курсова.) / 3$. Наприклад, здобувач вищої освіти на екзамені отримав 81 бал. Сума балів за два періодичні контролю складає 79 б.; курсова робота захищена на 90 балів. Загальна оцінка іспиту така: $(81 б + 79 б + 90 б) : 3 = 83$ бали.

<p>Семинарські заняття</p>	<p>«5» – здобувач вищої освіти в повному обсязі володіє навчальним матеріалом, вільно самостійно та аргументовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, глибоко та всебічно розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну, обов’язкову та додаткову літературу. Правильно вирішив усі розрахункові / тестові завдання. Здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«4» – здобувач вищої освіти достатньо повно володіє навчальним матеріалом, обґрунтовано його викладає під час усних виступів та письмових відповідей, в основному розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, використовуючи при цьому нормативну та обов’язкову літературу. Але при викладанні деяких питань не вистачає достатньої глибини та аргументації, допускаються при цьому окремі несуттєві неточності та незначні помилки. Правильно вирішив більшість тестових завдань. здобувач вищої освіти здатен виділяти суттєві ознаки вивченого за допомогою операцій синтезу, аналізу, виявляти причинно-наслідкові зв’язки, у яких можуть бути окремі несуттєві помилки, формувати висновки і узагальнення, вільно оперувати фактами та відомостями.</p> <p>«3» – здобувач вищої освіти в цілому володіє навчальним матеріалом, викладає його основний зміст під час усних виступів та письмових розрахунків, але без глибокого всебічного аналізу, обґрунтування та аргументації, допускаючи при цьому окремі суттєві неточності та помилки. Правильно вирішив половину тестових завдань. Має ускладнення під час виділення суттєвих ознак вивченого; під час виявлення причинно-наслідкових зв’язків і формулювання висновків.</p> <p>«2» – здобувач вищої освіти не в повному обсязі володіє навчальним матеріалом. Фрагментарно, поверхово (без аргументації та обґрунтування) викладає його під час усних виступів та письмових розрахунків, недостатньо розкриває зміст теоретичних питань та практичних завдань, допускаючи при цьому суттєві неточності. Правильно вирішив окремі розрахункові / тестові завдання. Безсистемно відділяє випадкові ознаки вивченого; не вміє зробити найпростіші операції аналізу і синтезу; робити узагальнення, висновки.</p>
-----------------------------------	--

<p>Виконання та захист курсової роботи</p>	<p>Оцінювання курсової роботи здійснюється у два етапи. Спочатку з текстом роботи ознайомлюється науковий керівник. Він дає їй попередню оцінку, яка виставляється за наступними критеріями: відповідність змісту обраній темі (10 балів); логічність структури роботи та чітка програма роботи (10 балів); логічна структурованість матеріалу, ґрунтовність, повнота і критичність аналізу літератури з проблеми дослідження (20 балів); успішність виконання дослідницького завдання, глибина аналізу зібраного фактичного матеріалу (35 балів); мовне, технічне й естетичне оформлення роботи (10 балів); своєчасна звітність керівникові про поетапне виконання роботи (5 балів).</p> <p>Якщо курсову роботу було позитивно оцінено науковим керівником, вона допускається до захисту. Він проводиться в присутності здобувачів освіти та комісії, до складу якої входять науковий керівник і викладачі відповідної кафедри. За публічний захист роботи здобувач максимально може отримати 10 балів. Комісія виставляє остаточну оцінку за курсову роботу.</p>
<p>Умови допуску до підсумкового контролю</p>	<p>Здобувач вищої освіти, який навчається стабільно на «відмінні» оцінки і саметакі оцінки має за періодичні контролю, має публічний захист курсової роботи накопичує впродовж вивчення навчального курсу 90 і більше балів, має право нескладати екзамен з даного освітнього компонента.</p> <p>Здобувач вищої освіти зобов'язаний відпрацювати всі пропущені семінарські заняття протягом двох тижнів. Невідпрацьовані заняття (невиконання навчального плану) є підставою для недопущення студента до підсумкового контролю.</p>

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Єгорова Ю., Копейцева Л. Методичні рекомендації до курсу «Методика навчання української літератури». Мелітополь: Видавничий будинок мелітопольської міської друкарні. 2017. 69 с.
2. Єгорова Ю. Методичні рекомендації до курсу «Методика навчання української літератури» для студентів III курсу / Копейцева Л. П., Пономарець Г.М. Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького. 2017. 68 с.
3. Копейцева Л. П., Шаров С.В. Електронний підручник з курсу «Методика навчання української літератури». 2015.
4. Копейцева Л. П. Методичні рекомендації до самостійної роботи з курсу «Методика навчання української літератури». Мелітополь: МДПУ імені Богдана Хмельницького. 2015. 68 с.
5. Пультер С.Щ., Лісовський А.М. Методика викладання української літератури в середній школі. Курс лекцій. Житомир: Полісся. 2010. 144 с.
6. Ситченко А. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах. К.: Ленвіт. 2011. 291 с.
7. Токмань Г. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах. К.: Ленвіт. 2012. 321 с.

ДОПОМІЖНА ЛІТЕРАТУРА

1. Василюк А., Пахоцінський Р., Яковець Н. Сучасні освітні системи: Навч. посібник. Ніжин: НДПУ. 2002. 139 с.
2. Волошина Н. Критерії оцінювання і система обліку знань, умінь і навичок учнів // Наукові основи методики літератури. К.:Ленвіт. 2002. 384 с.
3. Гарюнова Ю.О. Тищенко З.Р. Бутко С.Г. Літвінова І.М. Зно 2020. Українська література. Інтерактивна хрестоматія. Підготовка до ЗНО. Видавництво: Ранок, 2020. 190 с.

4. Гнаткович Т., Ходанич Л. Як сформувати вчителя інноваційно-компетентною особистістю // *Українська мова й література в середніх школах, гімназіях, ліцеях та колегіумах*. К. 2007. №8. С. 14–17.
5. Грабовська С.Л. Інтерактивне навчання у вузі: проблеми і перспективи // *Вісник Льв. ун-ту*. Вип. 15. 2004. С.171–176.
6. Дейвід Гопкінз. Оцінювання для розвитку школи. Львів: Літопис, 2003. 256 с.
7. Демчук О. Життєпис письменника: конспекти нестандартних уроків. К.: Педагогічна преса. 2002. 192 с.
8. Дичківська, І. М. Інноваційні педагогічні технології. Київ: Академвидав. 2004. 187 с.
9. Корнійчук В. «Коли не по конях, так хоч по голоблях» (Щира турбота про якість освіти чи псевдо інтелектуальний тролінг?) // *Дивослово*. 2015. № 12. С. 71–77.
10. Лісова М. Мета уроків з літератури рідного краю - поєднати образне мислення з логічним // *Сіл. шк.*, 2001. -№ 20-21.-С.3.
11. Методичні рекомендації щодо вивчення української літератури в загальноосвітніх навчальних закладах у 2020/2021 н. р. // *Дивослово*. 2020. № 8. С.9–13.
12. Микитюк В. Практикум з методики викладання літератури: навчальний посібник. – Львів: ЛНУ імені Івана Франка. 2011. 186 с.
13. Микитюк В.І. Принципи проблемності у викладанні української літератури // *Дивослово*. К. 2005. С. 21– 25.
14. Наукові основи методики літератури / За ред. Н. Волошиної. К.: Ленвіт. 2002. 344 с.
15. Нетрадиційні уроки з української літератури. 5-11 класи / Укладачі С. С. Складар; Л. І. Нечволод. Харків: Торсінг. 2004. 224 с.
16. Оліфіренко В. В. Підручник з української літератури: історія і теорія. Донецьк: Східний видавничий дім. 2003. 324 с.
17. Островерхова Н. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. К.: Інкос. 2003. 351 с.
18. Пасічник Є.А. Методика викладання української література в середніх навчальних закладах. К.: Ленвіт. 2000. 384 с.
19. Пасічник Є.А. Урок літератури і шляхи підвищення його ефективності // *УМЛШ*. 2003. № 8. С. 8–12.
20. Приходченко К.В. Нестандартні форми роботи з розвитку творчих здібностей учнів // *Українська література в загальноосвітній школі*. 2015. №5. С. 52–54.
21. Ситченко А. Навчально-технологічна концепція літературного аналізу. К.: Ленвіт. 2004. 153 с.
22. Слоньовська О. Конспекти уроків з української літератури. Нове прочитання творів. 9 клас. К.: Видавництво «Рідна мова». 2000. 592 с.
23. Степанишин Б. Стратегія і тактика в літературній освіті учнів. Київ–Тернопіль. 2003. 190 с.
24. Токмань Г. Специфіка, структура, типологія уроків літератури // *Дивослово* 2013. №10. С. 31–35.
25. Фасоля А. Мета, зміст, технологія уроку // *Дивослово*. 2004. № 8. С. 19–25.
26. Шуляр В. Учитель літератури й учень-читач старшої школи в новому освітньому просторі: проблеми і перспективи // *Дивослово*. 2018. №11. С.3–8.
27. Щербина В.І. Інтерактивні технології на уроках української мови та літератури. – Харків: Основа, 2015. 96 с.
28. Яворська С.Т. Методичні пошуки і знахідки на початку ХХ ст. // *Вища школа*, 2014. № 2–3. С. 64–72.
29. Tomlinson, С.А. (2001). How to differentiate instruction in mixed-ability classrooms – 2nd Ed. [Як диференціювати викладання у класах, де навчаються діти з різним рівнем здібностей] Alexandria, VA: ASCD. Chapters 11-13.

ІНФОРМАЦІЙНІ РЕСУРСИ В ІНТЕРНЕТІ

1. Alberta Education. Elements of effective teaching practice: Differentiated instruction [Основи ефективного вчителювання: диференційоване викладання]. URL. www.learnalberta.ca/content-teacher/kes/pdf/or_ws_tea_elem_02_diffinst.pdf.
2. Барчук В. Майстерність вчителя. Стаття-роздум. URL. http://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/30682/.
3. Бібліотека українських підручників. URL : <http://pidruchniki.ws/>.
4. Віртуальний підручник з української літератури. URL. <http://eureka.ucoz.ua/index/0-29>.

5. Волинець І. Позакласна робота з літературного краєзнавства в курсі світової літератури. URL: https://www.narodnaosvita.kiev.ua/Narodna_osvita/vupysku/14/statti/volinec.htm
6. Галенко А. Культурологічна компетентність у структурі професійних компетентностей студентів філологічних спеціальностей. Науковий вісник Донбасу. 2012. № 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvd_2012_4_25.
7. Гондюк В.П. Методика викладання у вищій школі. Матеріали до курсу лекцій / Електронний варіант. К.: ІМВ КНУТШ, 2000. URL: <http://mi.iir.kiev.ua/progsubj/opp/index.html>
8. Електронна бібліотека української літератури (Торонто) URL: <http://www.utoronto.ca/elul>.
9. Ісаєва О. Матеріали з методики викладання зарубіжної літератури. URL: <http://www.isaieva.kiev.ua/student-us.html>.
10. Клименко Ж. Теорія і технологія вивчення перекладних художніх творів у старших класах загальноосвітньої школи. Київ : Вид-во НПУ ім. М. П. Драгоманова, 2006. - 340 с. URL: <http://nashaucheba.ru/v>.
11. Клименко Ж. Шкільний курс «Зарубіжна література» як чинник формування української ідентичності учнів. Актуальні проблеми професійної підготовки студентів-філологів до роботи в сучасному освітньому просторі : збірник статей. Івано-Франківськ : Симфонія форте, 2017. Вип. 1. 37–49. URL: <http://194.44.152.155/files/zbirnyku/>.
12. Коломієць Н., Яременко Н. Культурологічна компетенція в контексті фахової підготовки вчителя зарубіжної літератури. Наукові записки. Серія : Філологічні науки. Кропивницький, 2020. Вип. 187. С. 665–670. URL: https://www.cuspu.edu.ua/images/nauk_zapiski/filology/Issue_187_FN.pdf.
13. Критика. URL : <https://krytyka.com/ua/journal>.
Національна бібліотека України для дітей з віртуальною бібліографічною довідкою. URL: <http://chl.kiev.ua>.
Небеленчук І. Мультимедійний супровід уроків літератури. Технологія фахової майстерності: електронні освітні ресурси та технології. 2015. URL: <http://timso.koipro.kr.ua/hmura11/multymedijnyj-suprovid-urokiv-literatury/comment-page-1/>.
14. Онлайн-бібліотека аудіокниг. URL : <https://sluhay.com.ua/>.
15. Освіта. Стратегія України 2030. Київ, 2019. 35 с. URL: https://www.slideshare.net/UIFuture/2030148758034?fbclid=IwAR138DX6IK6RES3E9cjOZcWVGzwnsnaseckjxAhBWN0Ye9jBH_p6PJad8.
16. Токмань Г. Методика навчання української і зарубіжної літератури: самостійна робота студента. Київ: Міленіум. 2019. 110 с. URL: <http://ephshair.phdpu.edu.ua/xmlui/bitstream/handle/>.
17. Програма з зарубіжної літератури 5-12 класи / За ред.. Д. С. Наливайко. К. 2005. URL: http://svitovalitera.at.ua/board/dokumentimon/programa_quot_zarubizhna_literatura_5_12_klasi_quot/2-1-0-8
18. Українська бібліотека. URL: <http://www/lib.org.ua>